

Stellingen behorende bij J. Giltaij, *Mensenrechten in het Romeinse recht?*

1. De ontwikkeling van de mensenrechtenidee en het concept van subjectieve rechten zijn innig verbonden. Maar de rechtswetenschap heeft een minstens zo grote rol gespeeld in deze ontwikkeling als de theologie.
2. Uit de *lex Rubria* en de *lex Irnitana* blijkt het bestaan van een 'algemene' en een 'plaatselijke' rechtsorde in het Romeinse rijk, niet gebaseerd op de juridische status van de ingezetene. De *Constitutio Antoniniana* van 212 AD moet gezien worden in het licht van de scheiding tussen deze rechtsordes.
3. Als een *praetor* een krenkingsactie verleende bij een excessieve geseling van de slaaf met toestemming van de meester duidt dit op een binding aan objectieve maatstaven, gerelateerd aan het zien van de slaaf als een persoon in het klassieke Romeinse recht.
4. De slaaf is erkend als persoon in het Romeinse recht vanaf het vroege Principaat, met name in het publieke strafrecht.
5. Het verlenen van rechtsbescherming, onafhankelijk van de status aan de gelaedeerde, staat aan de wieg van zowel de moderne idee van mensenrechten als een concept van subjectieve rechten.
6. Romeinse juristen denken niet in rechtsordes.
7. Sociale wetenschappen hebben als doel het 'post hoc' onderzoeken, de geesteswetenschappen het 'propter hoc' en de interdisciplinaire wetenschapsbeoefening het voorkomen van 'post hoc, ergo propter hoc'.
8. De voorstellen voor het invoeren van een beurzenstelsel voor promovendi, in plaats van een loon in de zin van art. 7:610 BW, dienen getoetst te worden aan het beginsel 'if it ain't broke, don't fix it'.
9. Minimumstraffen werken in principe niet (Rapport –Van Kalmthout/Tak, Ups and downs van de minimumstraf, Nijmegen 2003). Het enige valide argument voor het invoeren van minimumstraffen (Wetsvoorstel Opstelten/Teeven, 23-3-2011) is met betrekking tot grensoverschrijdende delicten in het kader van de harmonisatie van het Europese strafrecht onder de Derde Pijler van het EU-verdrag (Kamerstukken II 2002/03, 29 049, nr. 1, p. 6).
10. De discussie over de SGP-zaak (HR 9-4-2010, NJ 2010, 388) doet vooral concluderen dat weinig mensen de arresten van de Hoge Raad daadwerkelijk lezen voordat zij tot hun meningsvormende bezigheid overgaan.
11. De Haviltex-formule geldt ook bij de uitleg van de verzekeringspolis (HR 14-10-2005, NJ 2006, 117).